

N:o 36.

Ank. till Riksd. Kansli den 3 Maj 1877, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om antagande af en förordning angående utredning af gäldbunden köpmans bo medelst så kallad administration.

Under förmälan, att erfarenheten skulle hafva gifvit vid handen att, då en firma af en eller annan orsak råkade i förlägenhet och funne sig urståndsatt att fullgöra sina förbindelser, det kunde vara önskvärdt, att konkurs måtte kunna undvikas och affärerna utredas genom »afveckling under administration» samt att frågan härom icke alltid gälde endast ett färre antal individer utan kunde vara af betydelse jemväl för den allmänna rörelsen, har Herr *A. O. Wallenberg* uti en inom Första Kammaren väckt, till Lag-Utskottet remitterad motion (N:o 19) föreslagit, »det Riksdagen behagade för sin del besluta en så lydande författning:

§ 1.

Vill köpman, som inställt sina betalningar, men om hvilken föresättande i konkurstillstånd yrkande ännu ej blifvit väckt, öfverlemna sitt bo till afveckling under administration, och har han fört sådana böcker, som i Kongl. förordningen den 4 Maj 1855 om handelsböcker omförmälas, då må trenne eller flere af hans borgenärer genom kungörelse i allmänna tidningarne kalla samtliga borgenärer att å viss dag näst efter en vecka från kungörelsens införande sammanträda för att öfverlägga och besluta om afveckling under administration; och skola kände, å andra orter boende borgenärer underrättas om sammanträdet genom särskilda kallelsebref, hvilka böra till dem med posten ofördröjligen afsändas.

Bih. till Riksd. Prot. 1877. 7 Saml. 22 Häft.

§ 2.

Då sådan kungörelse utfärdats, och intill dess beslut i anledning af frågan om afveckling under administration blifvit fattadt eller, der afveckling beslutas, så länge den fortgår, ege borgenär för fordran, som före betalningsinställelsen tillkommit, icke rätt att i annan ordning än här nedan föreskrifves, söka det gäldenärs egendom till konkurs afträdas skall, eller att samma fordran i laga ordning utsöka.

§ 3.

Vid sammanträdet anmäler hvarje borgenär beloppet af sin fordran, dock att det belopp, hvarför borgenär vid sammanträdet må rösta, i händelse det öfverstiger hvad gäldenärens bok utvisar, skall medelst företeende af ostridigt fordringsbevis styrkas.

Förslag till afveckling under administration skall såsom antaget anses, derest antingen alla tillstädesvarande borgenärer sig derom förenat eller ock fyra femtedelar af de vid sammanträdet närvarande borgenärerne bifallit förslaget, och desse borgenärer jemväl representera fyra femtedelar af de ostridiga fordringarne.

§ 4.

Varder beslut om gäldbundna boets afveckling under administration i behörig ordning fattadt, ege borgenärerne utvälja administratorer, två eller flere, att boet om händer taga och afveckla. Vid samma tillfälle utfärda borgenärerne instruktion och bemyndigande för administratorerne.

Anse administratorerne, efter tagen närmare kännedom om gäldbundna boets ställning, afveckling utan konkurs overkställbar, göra hos Rätten ansökan om boets försättande i konkurs, men ansvarare för boets tillgångar, till dess de af konkursförvaltarna om händer tagas.

§ 5.

Har afveckling under administration blifvit beslutad och kommit till stånd, må den under ingen förevändning fortgå längre tid än tolf månader, räknadt från den dag beslutet om afvecklingen fattades.»

En lagstiftning i det syfte motionären sålunda ifrågasatt skulle otvifvelaktigt i flera fall kunna medföra icke oväsentliga fördelar; men redan den princip, hvarpå en sådan lagstiftning måste byggas, eller den,

att en fordringsegares rätt skulle göras beroende af andre borgenärens beslut, synes Utskottet föranleda berättigad tvekan om lämpligheten af dess godkännande. Vid så kalladt tvångsackord är visserligen en dylik grundsats i lagen införd, men emellan stadgandet härom och den bestämmelse, som motionen afser, förefinnes likväl en väsentlig skilnad med afseende å de förutsättningar och villkor, hvarunder de skola tillämpas.

Ville man emellertid frånse denna betänklighet, torde likväl svårigheten att medelst lämpliga bestämmelser bevara alla borgenärens tillständiga rätt och förekomma möjliga missbruk icke kunna undanrödjas, utan att så godt som tillintetgöra nyttan och gagnet af den ifrågasatta »administrationen».

Det kan nemligen ej vara lämpligt att endast närboende eller eljest lätt tillkallade borgenärer berättigas besluta om »afvecklingen», utan torde alla borgenärer, hvilkas rätt beröras af ett dylikt beslut, böra åtminstone sättas i tillfälle att vid beslutets fattande närvara och sin rätt bevaka. För sådant ändamål torde likväl under våra förhållanden icke kunna bestämmas så kort kallelsetid som motionären ifrågasatt; och då ett hufvudvillkor för att en »afveckling» skall med fördel kunna åvägbringas är att densamma kan komma till stånd utan allt för lång tidsutdrägt, synes den erforderliga kallelsetidens längd utgöra ett väsentligt hinder härför.

Vid större fallisementer, som väcka mera allmänt uppseende, skulle borgenärerne, derigenom uppmärksamgjorde på frågan, komma i tillfälle att vid det af motionären föreslagna sammanträde temligen allmänt bevaka sin rätt; vid mindre åter skulle möjligen ett fåtal af borgenärerne efter samråd med gäldenären kunna åstadkomma ett moratorium, som för öfriga borgenärer kunde vara ofördelaktigt och för allmänna krediten skadligt.

Derest anmärkningar skulle göras mot någon eller några fordringar, hvarpå borgenär ville grunda talan vid det af motionären ifrågasatta sammanträde, möta jemväl stora svårigheter att bestämma huru förfaras skulle för att få en sådan anmärkning pröfvad. Lika litet som fullt vitsord i detta hänseende kunde tillerkännas gäldenärens böcker, lika olämpligt vore att åt öfrige borgenärer uppdraga en sådan pröfningsrätt, och att hänskjuta tvisten till domstols bedömande kan, till följd af den tidsutdrägt sådant skulle medföra, ej heller ifrågasättas.

Lagstiftningens mellankomst uti förevarande hänseende synes för öfrigt ej vara af något trängande behof påkallad, då erfarenheten visat, att, der skäligen anledningar till utredning af ett gäldbundet bo utan

konkurs förefunnits, en sådan utredning ganska ofta och kanske i de flesta fall på den enskilda öfverenskommelsens väg kunnat åvägabringas.

Med en sådan uppfattning af frågan har Utskottet ej ansett erforderligt att ingå i någon närmare granskning af förslaget bestämmelser, utan hemställer vördsamt,

att ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 25 April 1877.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

Reservationer:

af Herr Grefve *Sparre*: »På sätt i Utskottets betänkande omförmäles kunna emot detaljerna af motionärens förslag åtskilliga giltiga anmärkningar göras. Ett lagstadgadt förfarande vid ett gäldbundet bos utredning genom administration utan konkurs är likväl en fråga, som, godkänd i flera andra länders lagstiftning, förr eller sednare jemväl här måste komma på dagordningen. De exempel af sådana utredningar, vi inom landet haft, mana till efterföljd; och om dessa utredningar hittills lyckats utan alla i lag stadgade former, kan man knappt våga hoppas, att sådana former hos oss mer än i andra länder, i längden kunna undvaras.

Af detta skäl beslöt vid sistlidne riksdag Första Kammaren att i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla om utarbetande af ett lagförslag i ämnet, och under diskussionen i Andra Kammaren, med anledning af detta Medkammarens beslut, anfördes icke något annat skäl till afslag än att enligt praxis i denna Kammare underdåniga skrivelser i lagfrågor endast aflåtas på framställning af Lag-Utskottet, men icke, såsom i Första Kammaren skett, af Tillfälligt Utskott.

Då frågan obestridligen är af vigt och jemväl synes hafva tillvunnit sig afseende inom Kamrarne, har jag varit af den mening, att Utskottet borde, likasom Första Kammarens Tillfälliga Utskott vid sistlidne riksdag vördsamt föreslå:

att Riksdagen måtte genom underdånig skrifvelse anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan förändring i eller tillägg till konkurslagen, att det måtte medgifvas borgenärer att medelst förstärkt röstpluralitet besluta om utredning af gäldbundet bo genom administration».

af Herr *Frisk*.

Herrar *Sjöbring*, *Asplund* och *Philipsson* hafva begärt få antecknadt, att de i ärendets behandling inom Utskottet icke deltagit.
